

Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk

Kristen Bay

Bacheloroppgave
Drømmehuset

ABLU

2018

Samtykker til tilgjengeliggjøring i digitalt arkiv Brage

JA NEI

Sammendrag

Norsk sammendrag:

Tittel: Drømmehuset	
Forfatter: Kristen Bay	
År: 2018	Sider:17
Emneord: Prosjektarbeid, gruppearbeid, samhandling,	
<p>Sammendrag: «Hva kan man oppnå ved å utnytte de ulike egenskapene i en gruppe i et tverrfaglig prosjektarbeid»? Jeg har gjennomført et tverrfaglig prosjektarbeid med en førskolegruppe. Temaet for prosjektarbeidet har vært hus, og vi har tilnærmet oss dette så bredt som mulig. Målet vårt var at vi mot slutten av prosjektet i fellesskap skulle designe og bygge drømmehuset. I løpet av prosessen mot et endelig produkt ønsket jeg å vektlegge hvert enkelt barns individuelle ferdigheter, og la resten av gruppa lære av disse. Videre håpet jeg bevisstgjøre barna på deres forskjellige styrker, og at man er avhengig av samarbeid for å nå et felles mål. Det jeg fant var at man i løpet av et slikt prosjekt får en sterk tilhørighet til både prosjektet og gruppen, og at dette er et godt grunnlag for samarbeid mellom barna.</p>	

Engelsk sammendrag:

Title: The dream house	
Author: Kristen Bay	
Year: 2018	Pages:17
Keywords: Project, group, interaction	
<p>Summary. "What can be achieved by exploiting the different characteristics of a group in an interdisciplinary project work"? I have completed an interdisciplinary project work with a pre-school group. The theme of the project work has been a house, and we have approached this as wide as possible. Our goal was that by the end of the project we should jointly design and build the dream house. During the process</p>	

---

of a final product, I wanted to emphasize each individual's individual skills, and let the rest of the group learn from them. Furthermore, I hoped to raise awareness of the children on their different strengths, and to rely on cooperation to reach a common goal. What I found was that during such a project, there is a strong commitment to both the project and the group and that this is a good basis for cooperation between the children.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	5
2. HOVEDDEL	6
2.1 RAMMEBETINGELSER	6
2.2 TEORI	7
2.3 METODE	8
2.4 RESULTAT	11
2.5 KONKLUSJON	12
3. LITTERATURLISTE:	14
4. VEDLEGG	15

---

1. Innledning

Lenge før jeg startet på førskolelærerutdanningen, ja faktisk også før jeg begynte å jobbe i barnehage, leste jeg om en gruppe arkitektstudenter som hadde fått i oppdrag å utforme hvert sitt hus bygd med gjenbruksmaterialer, bygd oppå en euro-pall. Det vil si at husene fikk en grunnflate på 80 cm*120 cm. Jeg ble veldig fasinert av dette prosjektet, og har siden den gang gjentatte ganger lekt med tanken på å lage slike «pallehus» selv. Planen min var at jeg sammen med en barnegruppe skulle ha et langvarig prosjektarbeid der vi jobbet tverrfaglig og med ulike materialer mot et felles mål om å skape et drømmehus i form av et slikt pallehus. Jeg valgte å ha fokus på gruppedynamikk. Problemstillingen min er som følger:

«Hva kan man oppnå ved å utnytte de ulike egenskapene i en gruppe i et tverrfaglig prosjektarbeid»?

Min tanke har vært at man i løpet av et slikt prosjekt har vært innom de fleste fagområdene som er omtalt i rammeplanen. Man kan da også benytte seg av de ulike styrkene til det enkelte barn i gruppa. Noen har sin styrke med det kreative, andre er flinke til å tegne/forme, andre er kanskje flinkere til det rent praktiske rundt snekringene. Hvis man da klarer å fremheve disse ulike egenskapene, og la gruppa lære av hverandre så oppnår man ikke bare god læring, men man bygger samtidig selvfølelse hos den enkelte gjennom følelse av mestring. Eva Nordland skriver i boka *Gruppen som redskap for læring*, (s.18). At det finnes ubegrensede muligheter for læring og utvikling når en gruppe benytter seg av hverandres ferdigheter og kunnskaper. Men at en forutsetning for at dette skal kunne skje må man støtte hverandre.

I denne oppgava vil jeg først vise hva ulike teorier sier om prosjektarbeid. Jeg ønsker å hele tiden ha fokus på samarbeid, og at de ulike barnas initiativ setter agendaen for prosessen videre. Avslutningsvis vil jeg prøve å komme frem til en konklusjon på problemstillingen. Der skal jeg se på hva som har vært vellykket og hva som ikke har fungert som intendert, og forsøke å finne svaret på hvorfor det eventuelt ikke har fungert optimalt.

---

2. Hoveddel

2.1 Rammebetingelser

Det første jeg bestemte meg for i planleggingen av dette prosjektarbeidet var at jeg ønsket å arbeide med førskolegruppa i min egen barnehage. Den består av fire gutter. Grunnen til dette var at jeg allerede hadde ansvaret for førskoleopplegget for denne gruppa, og opplevde at gruppa hadde veldig sprikende behov, og at samarbeid og samhandling var svært krevende å få til. Jeg tenkte også på noe Thomas Nordal sa til meg i en pause på et kurs, «du kan bli kvalifisert alene, men kompetent blir du sammen med andre». Det står også i overordnet delverdier og prinsipper for grunnopplæringen (*Kunnskapsdepartementet*): «Verdiene er grunnlaget for vårt demokrati og skal hjelpe oss å leve, lære og arbeide sammen i en kompleks samtid og i møte med en ukjent fremtid». Dette er et dokument for grunnskolen, men jeg syns det er relevant både fordi det er en førskolegruppe jeg skal jobbe med, og det at dette er et helt ferskt tillegg til læreplanen som faktisk ikke er trådt i kraft enda. Det er utformet for å møte de utfordringene både skole og barnehagene vil møte i fremtidens samfunn. Jeg hadde derfor et ønske om å jobbe med gruppedynamikk, samarbeid og samhandling i bachelor-oppgava mi. Det var flere grunner til at jeg valgte å jobbe i egen barnehage. Hovedgrunnen var at dette prosjektarbeidet ville være av et slikt omfang at det ville være nødvendig å sette av tilstrekkelig med tid til gjennomførelsen. Jeg har også nevnt at denne gruppa hadde noen utfordringer knyttet til samarbeid, og ville derfor være ei perfekt gruppe å jobbe med inn imot denne problemstillingen. Jeg bestemte at pallehuset skulle produseres utelukkende av gjenbruksmateriale. Fordelen med gjenbruksmaterialer er selvfølgelig at de er gratis. Men utover det åpner de også for flere spennende muligheter, dette kommer jeg tilbake til i teoridelen. Jeg informerte og spurte foreldrene til førskoleguttene som jeg hadde foreldresamtaler på høsten om lov til å ha med deres barn i dette prosjektet. Dette gav meg mulighet til å komme i gang med prosjektarbeidet i tide til å kunne gjennomføre innen fristen 25 mai. Prosjektgruppa har møttes hver tirsdag fra 09.00 til 11.00. Prosjektetvarighet har vært fra januar til utgangen av mai. Fra april, da prosjektet nærmet seg avslutningsfasen, og huset skulle bygges, ble tirsdagene utvidet til å vare fra 09.00 til 14.00.

Selve byggeprosessen fant sted hjemme hos meg. Det er flere grunner til at jeg valgte å ikke bygge huset i barnehagen. Hovedgrunnen var sikkerhet, det er ikke trygt å ha et halvferdig byggeprosjekt stående midt i lekeområdet i barnehage i over en måned. Det var også greit å

---

ha tilgang på en del verktøy som det ville vært uhensiktsmessig å klargjøre og rydde bort mellom hver økt.

2.2 Teori

Denne oppgava handler om et tverrfaglig prosjektarbeid som skal ende opp i et egetdesignet og egenprodusert hus. Ifølge Loris Malaguzzi, grunnleggeren av Reggio Emilia pedagogikken (Norsk Reggio Emilia nettverk), konstruerer barn sin egen kunnskap gjennom samhandling med andre barn, voksne og omgivelsene. Ut ifra denne tankegangen vil et prosjektarbeid være en arbeidsmåte som er svært egnet til å stimulere barns utvikling. Denne tankegangen finner man også hos Biesta som understreker at utdanning handler om mer enn læring av gitte kunnskaper. Han argumenterer for at utdanning må sees på som tre prosesser som overlapper og påvirker hverandre. Disse er: kvalifisering, sosialisering og subjektivering (Småbarnspedagogikkens komplekse komposisjoner s.134). Jeg mener at denne måten å tenke om læring passer godt inn i denne oppgaven hvor jeg ønsker å undersøke effekten av å jobbe i en gruppe. Biesta sier: «prosessen med å fremstå som et subjekt er hele tiden relatert til det å tilegne seg kunnskaper og verdier, forstå og agere i sosiale sammenhenger» (Småbarnspedagogikkens komplekse komposisjoner s.135). Han mener dermed at for å forstå og bli trygg på seg selv, best skjer gjennom samhandling med andre som for eksempel i et prosjektarbeid.

Ved å gjøre et slikt prosjekt tverrfaglig oppnår man læringsmål innenfor alle fagområdene i rammeplanen. På grunn av begrensninger i omfanget på oppgaven vil jeg imidlertid ikke kommentere hvordan jeg oppnår hvert enkelt mål, men konsentrere meg om noen utvalgte deler i rammeplanen. I denne oppgaven er hovedfokuset på gruppetilhørighet og samhandling. Dette finner man omtalt i rammeplanen både under: «Mangfold og gjensidig respekt: Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller). (Rammeplanen for barnehagen s. 9). Og under: «Barnehagens formål og innhold: I barnehagen skal alle barn erfare å kunne være betydningsfulle for fellesskapet). (Rammeplanen for barnehagen s. 22). For å nå disse målene er prosjektarbeid spesielt godt egnet.

«Prosjektarbeid støtter den dynamiske prosessen som læring er, nettopp fordi prosjektarbeidet vokser i mange retninger uten at resultatene er fastsatt på forhånd. (Rinaldi 2005: 1)

Den voksnes rolle i et prosjektarbeid er ikke å lede barna i en gitt retning, men å være lydhør og interessert ovenfor deres innspill. Når man evner å gjøre det oppnår man at barna får

---

opplevelsen av å selv styre retningen på aktivitetene selv, det vil si føle seg betydningsfull for fellsskapet. Samtidig som de får utløp for sin nysgjerrighet og undring.

Drømmehuset vårt er produsert nærmest utelukkende av gjennbruksmateriale som jeg har fått lov til å hente opp fra ulike containere på byggeplasser, gjenvinningsstasjoner og feilvarer fra byggevarehus. Waterhouse skriver i boka *I materialenes verden* om de mulighetene som åpnes ved å bruke nettopp slike materialer (s. 87).

Å arbeide med slike materialer kan fremme barns evne til innovasjon, og gjennom dialog i den skapende prosessen kan personalet utvide barns forståelse av sammenhenger i produksjon, forbruk, natur og miljø.

I dette eksakte tilfelle var dette tydeligst ved at de materialene vi fikk tilgang på i stor grad besto av store plater, noe som førte til at konstruksjonen raskt tok form, og ungene opplevde at de ideene de hadde om hvordan huset skulle utformes fort ble materialisert. Noe som igjen førte til både at de ikke mistet interessen fordi prosessen tok for lang tid, og at de opplevde at deres ideer kunne gjennomføres. Etter hvert som huset tok form ble barna flinkere og flinkere til å formidle ideer seg imellom både om hvordan huset skulle se ut, og hvordan dette skulle gjøres. Og var det en ide de ikke hadde de rette materialene til, foreslo de flere ganger at jeg skulle reise på «søppla» og finne det de trengte.

2.3 Metode

Som tidligere nevnt har jeg valgt å jobbe med førskolegruppa i min egen barnehage i arbeidet med bacheloroppgava. Jeg omtaler denne oppgaven som et prosjektarbeid, selv om det er ikke helt riktig, da et prosjektarbeid i barnehagen helst bør ha sitt utspring i barnas interesser og innspill. Alice Kjør skriver i boken *Prosjektarbeid i barnehagen* (s.18).

I et prosjektsetter ikke den voksne opp krav eller spesifikke mål for hva et tema skal inneholde på forhånd, fordi krav, mål og forventninger lett kan komme til å overta styringen og retningen på et prosjekt, og dermed er det lett å glemme den drivkraften som kommer fra barnas engasjement og fascinasjon.

Her er det jeg som har valgt tema ut i fra mine egne ønsker og planer, men når det først var gjort, begynte jeg å planlegge på hvilken måte jeg best mulig kunne skape engasjement hos barna og danne et felles utgangspunkt for prosjektet.

Jeg introduserte gruppa for mine planer. Vi begynte med å snakke om hus, og alle ble utfordret til å tegne sitt eget hjem. Allerede her ble det tydelig at ungene både til en viss grad var på ulike stadier, og at de hadde helt forskjellige oppfatninger om hva et hus var. Som det

---

kommer frem av tegningene som er lagt ved (vedlegg 1.) er det noen av barna som tilsynelatende kun produserer rabbel når de sier de tegner hus. Andre igjen fokuserer på hva huset inneholder, f.eks. seng, bord, leker. Det er også en som har lært seg en måte for hvordan man tegnet husfasaden, med vegger, tak, vinduer og dør. Når man ser disse observasjonene i lys av problemstillingen min, er nettopp det at de har ulikt fokus når de skal fremstille hjemmet sitt på papir et supert utgangspunkt for se og lære av hverandre. Det er selve kjernen i hva jeg ønsker å oppnå med dette prosjektet. At man alle har ulikt ståsted, og at nettopp det er den fremste styrken til en gruppe.

Vi begrenset oss ikke til å tegne hus på papiret. En av guttene i prosjektgruppa var veldig interessert i Minecraft, et dataspill som han antageligvis spilte hjemme. Når vi begynte arbeidet med hus, nevnte han til stadighet at han bygget hus i Minecraft. Det står i rammeplanen at man skal utforske muligheter som ligger i teknologi. Jeg bestemte derfor at vi kunne benytte oss av denne guttens interesse og kunnskap om dette spillet til å konstruere et digitalt tredimensjonalt hus. En av de fremste drivkreftene i et prosjektarbeid er å ta utgangspunkt i barnas egne interesser når man tilrettelegger og planlegger aktivitetene. Nettopp det ble tydelig når barna fikk «bygge» hus i Minecraft universet. Det var ingen grenser for fantasien deres, og alle var aktive og kom med forslag om hvordan huset skulle utformes. Vi har ikke kun fokusert på hus som en helhet, vi har også sett på enkeltelementene som til sammen utgjør et hus. Vi har sett på vinduer, ulike takkonstruksjoner, størrelser på hus og ulike vinkler man kan finne på et hus. Vi har sett på ulike geometriske former, og latt barna søke på google og sett hva de finner der. Vi har også tatt med oss fotoapparat og reist rundt i nærområdet for å lete etter ulike former, og så ta bilde av disse (vedlegg 2.). Før ungene satte i gang med å søke etter eller lete etter former ute i nærområdet hadde vi en samling der vi snakket om de ulike formene, og snakket om hvor vi kunne finne disse. Dette var for å gi barna like forutsetninger som et utgangspunkt, og for å skape et ønske om å finne så mange eksempler på ulike former som mulig. Når ungene fikk begynne aktiviteten, fant den ene gutten et bilde av et hus som brant når han søkte etter husbilder på google. Dette bildet skapte så sterke reaksjoner hos dette barnet at det har preget resten av prosjektperioden for han. Han har ikke vært interessert i ferdige hus i det hele tatt. Han har vært interessert i hvorfor kan hus brenne, hva er de bygd av, kan steinhus brenne, hva skjer med de som bor i huset når det brenner. Dette har hjulpet gruppen inn imot den avsluttende oppgaven hvor vi skulle snekre og utforme vårt egen drømmehus. Vi har sett på bilder at det etter en brann ofte står igjen et slags skjellet eller et rammeverk. Dette har skapt nødvendig innsikt hos gruppen om at man trenger reisverk i et hus for at det skal kunne stå.

Den samme gutten bidro også til at jeg selv måtte reflektere over min egen rolle som voksen i et prosjektarbeid. Når vi satt og konstruerte hus i LEGO knuste han helt plutselig hele huset sitt, og ble så sittende å se på LEGO-haugen foran seg som inntil nylig hadde vært et hus. Jeg utbrøt spontant «Nei! Hva er det du gjør? Du må ikke ødelegge huset». Gutten hevet blikket opp fra LEGO-haugen og så litt irritert på meg. «Huset brant»! sa han, og så fortsatte han å bygge. Han bygde flere hus, og alle «brant opp». Denne episoden viste for meg hvor viktig det er at den voksne i et prosjektarbeid ikke prøver å styre aktivitetene dit man selv vil, at man ikke på forhånd har planlagt aktivitetene på en slik måte at det ikke er rom for ungene til å selv påvirke retningen og innholdet i den enkelte aktiviteten. I boka

Prosjektarbeid i barnehagen (s. 103) står det et sitat fra Søren Kierkegaard:

«Hvis det i sannhet skal lykkes å føre et menneske hen til et bestemt sted, må man først og fremst passe på å finne ham der hvor han er, og begynne der. Det er hemmeligheten i all hjelpkunst.»

Man må evne å møte hvert enkelt barn der det er. I samarbeid med det enkelte barn, og resten av prosjektgruppa, skape et læringsmiljø der alle er likeverdige og bidrar aktivt i arbeidet.

Når man åpner opp for at barna selv skal være aktive deltagere, og forme retningen på et prosjekt, så kan det åpne opp for uante muligheter. Jeg vil her komme med et eksempel som muligvis er litt på sidelinja for prosjektarbeidet, men jeg tar det med fordi det nettopp var hus-prosjektet som satte alt i gang. En dag i vinter var det flere unger som fylte snø i ulike former, og så snudde de på hode på samme måte som når man lager sandslott. Plutselig utbryter an av førskoleguttene «Det ser ut som murstein!» Han henvendte seg til meg, og spurte om vi kunne mure et hus med «snø-murstein». Vi begynte å mure, og etter hvert kom det stadig flere unger. Førskoleungene som var med på hus-prosjektet forklarte de andre ungene hvordan de burde mure for at det skulle bli et hus. Det var ikke så fast snø at vi kunne mure høye murer, men barna formet ulike rom med åpninger mellom, nesten som en labyrinth, eller grunnflaten på et hus. Noen av ungene spurte om vi kunne male snø-mursteinene, og da blandet vi vann og hobbymaling på sprayflasker slik at ungene kunne spraymale mursteinene i de fargene de ønsket. Det endte opp som en aktivitet som varte i flere dager, og gav uante muligheter for læring. Ikke bare for prosjektgruppa, men for hele barnehagen.

I boka *prosjektarbeid i barnehagen* (s. 72) nevnes «pausebøker». Det er bøker om temaer knyttet til prosjektet. Det kan være både fagbøker, bildebøker eller skjønnlitterære bøker som er relevante. Disse pausebøkene skal være tilgjengelige slik at barna kan se i de hvis de trenger en pause fra aktiviteten, eller hvis de er ferdige og må vente på de andre. Vi har også

---

benyttet oss av slike pausebøker. Det er en bok som har blitt spesielt populær, *Serafin og hans makeløse mesterverk*. Denne boka har illustrasjoner av et fantastisk hus som Serafin bygde av forskjellig gjenbruksmaterialer. Denne boka var fra min side ment som en inspirasjonskilde for barna. Det som imidlertid skjedde var at boka gikk fra å være en inspirasjonskilde til egen fantasi, over til at barna gradvis ble fanget av eksempelets makt og ønsket i større og større grad kun å kopiere illustrasjonene i boka. Dette ser vi et eksempel på i Film-delen av oppgava.

Til slutt vil jeg skrive litt om oppføringen av drømmehuset. Det blir feil å si at jeg bevisst valgte store elementer til byggingen da jeg som nevnt har fått/ funnet alt og ikke har kunnet velge materialer selv. Til tross for dette mener jeg at det vil være riktig å påstå at det var et bevisst valg å bruke nettopp store elementer. Det var et rikt utvalg av ulike materialer, og jeg valgte bevisst de materialene jeg mente ville egne seg best. Målet for dette prosjektet har ikke vært å fokusere på snekkerferdigheter, men på samhandling og samarbeid i en gruppe. Det har derfor vært viktig å finne en effektiv måte å oppføre de bygningsdelene ungene i fellesskap forklarte at de ønsket. Hvis vi hadde brukt en hel dag på kun å sette opp en vegg, ville det vært vanskeligere for barna å opprettholde entusiasmen, og det ville vært færre avgjørelser som måtte tas i fellesskap i hver økt.

2.4 Resultat

I denne oppgaven har jeg ønsket å undersøke om et tverrfaglig prosjektarbeid i en førskolegruppe kunne gi positive effekter på samhandling og gruppetilhørighet. Jeg nevnte i kapittelet om rammebetingelsene at denne førskolegruppa hadde tydelige utfordringer på disse feltene, og at det var grunnen til at jeg valgte nettopp den gruppa. I filmen viser jeg blant annet en del av prosjektet der vi bygger med LEGO. Dette var i starten meget krevende da barna var mest opptatt av å ha de samme bitene som sidemannen. Det jeg imidlertid erfarte var at etter hvert som vi bygde ble barna stadig mer fokusert på sine egne byggverk. De snakket sammen om hva de bygde, og hvis de ikke hadde bruk for en bit, så gav de gladelig den til en annen som hadde bruk for den. Dette viser etter min mening tydelige fremskritt når det gjelder å ikke bare se sine egne behov, men samhandle med resten av gruppa. Det samme var også tydelig da vi snekret huset. I starten var de ikke lydhøre overfor andres ønsker, men ville bestemme utformingen av huset selv. Det de da erfarte var at jeg tydelig sa at de måtte komme til en enighet om hvordan huset skulle se ut for at vi i fellesskap skulle kunne bygge det. Dette ble de etter hvert veldig flinke til, og mot slutten av

---

prosessen var idemyldringen et samarbeid der alle deltok og hadde innflytelse. Jeg tror også det var positivt for samarbeidet i gruppen at jeg i selve byggingen hadde fokus på rask fremdrift slik at barn opplevde at det de foreslo materialiserte seg hurtig. Dette gikk imidlertid ut over dokumentasjonen av byggeprosessen fordi jeg ikke kunne dokumentere barnas deltagelse i selve snekningen, men til enhver tid måtte ha fokus på sikkerheten til barna. Fokuset på hurtig fremdrift i byggingen medførte at vi brukte en del farlig verktøy som for eksempel spikerpistol og sirkelsag. Prosjektet har også positive ringvirkninger utover prosjektperioden. Drømmehuset står nå på utearealet i barnehagen, og er et populært innslag der. Jeg opplever daglig at barna som var med på prosjektarbeidet diskuterer seg imellom om hvordan huset skal videreutvikles. Det er tydelig at prosessen har vært positiv og samlende. Den opprinnelige planen min var at drømmehuset skulle være det visuelle produktet. Dette var ikke mulig da størrelsen på huset overskred hva som var praktisk mulig å forevise sensor. Det visuelle produktet mitt har derfor blitt en film som viser hele prosessen.

2.5 Konklusjon

Jeg var innledningsvis inne på at dette kanskje ikke var et reelt prosjektarbeid, fordi det var jeg som var initiativtaker og premissgiver i litt for stor grad. Det har nok påvirket hele prosjektet. Det var litt trått å komme i gang. Jeg ønsket i problemstillinga å finne ut hva man kan oppnå ved å utnytte de ulike egenskapene i en gruppe i et tverrfaglig prosjektarbeid. Det jeg opplevde var at det særlig i starten var vanskelig å utnytte barnas resurser produktivt. Det var flere ganger en eller to som ikke ville være med, eller heller gjøre noe helt annet. Jeg tror noe av grunnen til det var at ungene ikke var tilstrekkelig interessert i temaet hus, samtidig som jeg ikke evnet å fange interessen deres. Litt etter litt fant vi allikevel ut av det i fellesskap. Jeg roet litt ned, og barna ble mer og mer ivrige. De kom i barnehagen på tirsdagene, og gledet seg til de skulle jobbe med prosjektet. Jeg opplevde også stadig oftere at de i leken søkte sammen. Ofte hadde også leken tilsynelatende utspring i elementer fra prosjektarbeidet. I slutføringsfasen, da vi var godt i gang med snekningen, og huset begynte å ta form var dette arbeidet en så sentral del av barnehagehverdagen deres at nesten alle leker eller samtaler handlet om enten nye planer for hvordan huset skulle bli, eller at de fortalte de andre ungene og voksne i barnehagen om hva de hadde gjort forrige tirsdag. Jeg mener at når jeg observerer at barna blir mer og mer opptatt av prosjektet, og tydelig viser glede og

entusiasme over å være en del av prosjektarbeidet, så er det et tydelig tegn på at barna opplever det positivt å samarbeide mot et felles mål, og at de føler positiv tilhørighet til prosjektgruppa. Jeg konkluderer derfor med at man ved å vektlegge barnas ulike egenskaper oppnår økt tilhørighet i gruppen. Rupert Brown sier i *Group processes* at for å oppfylle definisjonen på en gruppe må både omgivelsene se på den enkelte som et medlem av gruppen, samtidig som vedkommende anser seg selv og ønsker å være en del av gruppen.

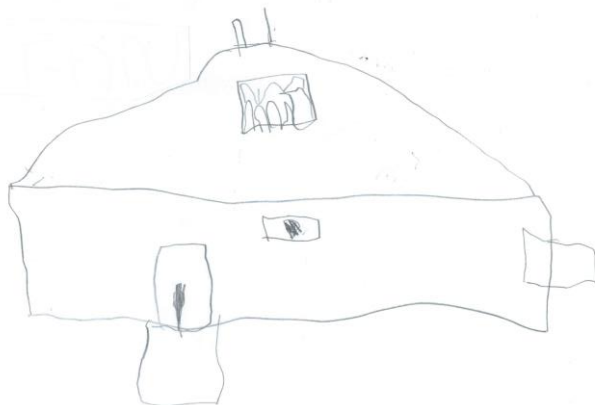
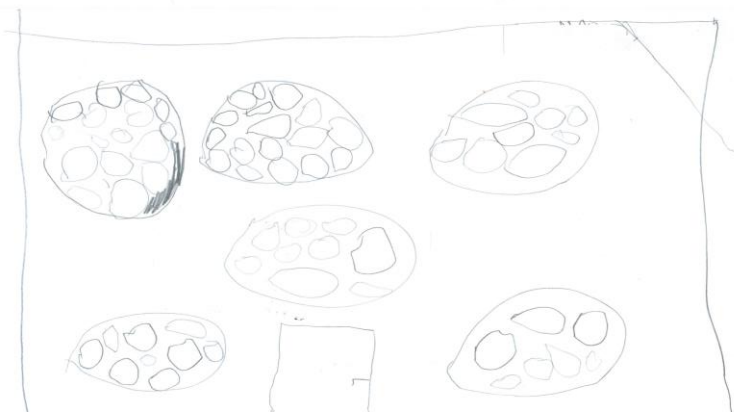
3. Litteraturliste:

- Brown, R (1992) *Group processes*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Fix P. (2008) *Serafin og hans makeløse underverk*. Oslo: Gyldendal norsk forlag
- Johannesen N., Larsen A. S., Nyhus M. R., Sandvik N. & Ulla B. (2016) *Småbarnspedagogikkens komplekse komposisjoner*. Bergen: Fagbokforlaget.0
- Kjær, A. (2016) *Prosjektarbeid i barnehagen, fra fascinasjon til fordypelse*. Oslo: Cappelen Akademisk. Kunnskapsdepartementet. (2015).
- Kunnskapsdirektoratet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Hentet fra <http://www.udir.no/laring-ogtrivsel/rammeplan/barnehagensinnhold/rammeplan-for-barnehagens-innhold-ogoppgaver/>
- Nordland, E. (2006) *Gruppen som redskap for læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Norsk Reggio Emilia nettverk. Hentet fra: <http://www.reggioemilia.no/om-reggio-emilia.html>
- Rinaldi, Carlina (2005). Er læreplaner nødvendige? Tidsskriftet *Barn i Europa*, nummer 6.
- Utdanningsdirektoratet.(2017). *Overordna del-verdier og prinsipper for grunnutdanningen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/37f2f7e1850046a0a3f676fd45851384/overordnet-del---verdier-og-prinsipper-for-grunnopplaringen.pdf>
- Waterhouse, A. H. L. (2013) *I materialenes verden, Perspektiver og praksiser i barnehagen kunstneriske virksomhet*. Bergen: Fagbokforlaget.

---

4. Vedlegg

Vedlegg 1. tegninger av hus

Vedlegg 2. bilder av ulike geometriske former på hus fotografert av barna.

